

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการประเมินแผนการสอนวิชาภาษาไทย ท.605 และ ท.606 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีการประเมินแบบปูของส์เทคนิค ซึ่งประกอบด้วยตารางวิเคราะห์ปูของส์ (The Puissance analysis matrix) อันมีแบบความรู้และพฤติกรรมการเรียนรู้ของการเญ่ (Gagne) เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์องค์ประกอบทั้ง 3 ส่วน (Tylor loop) องค์ประกอบทั้ง 3 ส่วน ได้แก่จุดมุ่งหมายกิจกรรมการเรียนรู้การสอน และการวัดประเมินผล ทั้งนี้เพื่อหาค่า P.M ของแผนการสอนวิชาภาษาไทย ท.605 และ ท.606 โดยมีขั้นตอนในรายละเอียด ดังต่อไปนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขั้นเตรียมการ

- 1.1 ศึกษาแผนการสอนวิชาภาษาไทย ท.605 และ ท.606 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (ฉบับปรับปรุง)
- 1.2 ศึกษาทฤษฎีการประเมินผลแบบปูของส์เทคนิค จากตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 1.3 ทำความเข้าใจในวิธีการวิเคราะห์หลักสูตร โดยใช้ตารางวิเคราะห์ปูของส์ และการใช้สูตรในการคำนวณหาค่า P.M ของหลักสูตร

2. ขั้นทดลองวิเคราะห์แผนการสอนวิชาภาษาไทย ท.605 และ ท.606

จากการเตรียมการขั้นที่ 1 ผู้วิจัยเห็นความจำเป็นในการที่จะลองวิเคราะห์แผนการสอนเป็นขั้นทดลองก่อนที่จะวิเคราะห์จริง ทั้งนี้เพื่อศึกษาว่ามิจะมีปัญหา อุปสรรคอะไรบ้าง ผู้วิจัยจึงเลือกวิเคราะห์ 9 แผน จากแผนการสอน ท.605 และ ท.606

ในขั้นทดลองวิเคราะห์นี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมองค์ประกอบทั้ง 3 จากแผนการสอนดังกล่าวแล้วดำเนินการวิเคราะห์เป็นลำดับขั้นตอนดังนี้

2.1 อ่างองค์ประกอบทั้ง 3 ส่วนของแผนการสอนเป็นราชข้อแล้วแปลแต่ละข้อออกมาเป็นแบบความรู้ และ พฤติกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีของกานเญ่

2.2 ใส่ข้อมูลจากการแปลไทเลอร์รูปลงในตารางวิเคราะห์ปุษของสซึ่งได้กำหนดน้ำหนักของแบบความรู้และพฤติกรรมการเรียนรู้ไว้แล้วในตาราง

2.3 คำนวณหาน้ำหนักของไทเลอร์รูป ทั้งหมดแล้วจึงใช้สูตร ปุษของสคำนวณหา ค่า P.M. (The Puissance Measure)

จากขั้นตอนดังกล่าว ผู้วิจัยพบว่า ปัญหาของการวิเคราะห์ส่วนใหญ่จะอยู่ตรง การแปลความหมายจากไทเลอร์รูปมาเป็นแบบของความรู้และพฤติกรรมการเรียนรู้ผู้วิจัยจึงได้ศึกษา ในรายละเอียดของแบบความรู้และแบบพฤติกรรมการเรียนรู้เพิ่มเติม

3. ขั้นสร้างเกณฑ์การวิเคราะห์แผนการสอนวิชาภาษาไทย ท.605 และ ท.606

จากการทดลองวิเคราะห์ในขั้นที่ 2 เป็นการพิจารณา หลักการและแนวคิดอย่าง กว้าง ๆ เกี่ยวกับแบบความรู้และพฤติกรรมการเรียนรู้ของกานเญ่ แต่เนื่องจากเป็นหลักการที่ กานเญ่กำหนดจะใช้วิเคราะห์อย่างกว้าง ๆ ไม่ชัดเจนพอที่จะนำมาประกอบการพิจารณาแผน การสอนภาษาไทยซึ่งมีลักษณะเฉพาะตัว ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้หลักการที่กานเญ่กำหนดเป็นหลักการ ในการสร้างเกณฑ์การวิเคราะห์ที่จะใช้แผนการสอนวิชาภาษาไทย ท.605 และ ท.606 ทั้งนี้ เพื่อศึกษาว่าการเรียนรู้ในภาษาไทย ในลักษณะใด วิธีใด ควรจะจัดเข้าไว้ตามประเภท (category) ของแบบความรู้อะไรที่กานเญ่ได้วางไว้ และได้เขียนเป็นหลักการเฉพาะ สำหรับการวิเคราะห์แผนการสอนภาษาไทยและนำไปปรึกษากับผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อช่วยปรับปรุง ดังกล่าวให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นโดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศึกษาใจความสำคัญที่ปรากฏในแผนการสอน ทั้ง 32 แผน ในส่วนที่เป็น จุดประสงค์ กิจกรรม การวัดและการประเมินผลแล้วจัดเข้าพวก

นำใจความสำคัญที่จัดเข้าพวกแล้วไปสร้างตารางเพื่อเป็นเกณฑ์ในการตีความ วิเคราะห์และประเมินค่าว่า ตามแบบการเรียนรู้และ พฤติกรรมการเรียนรู้ ของกานญ์

นำเกณฑ์การวิเคราะห์ที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 6 ท่านตรวจแก้ไขเพื่อพิจารณา ว่าเกณฑ์การวิเคราะห์ดังกล่าวสอดคล้องกับแบบการเรียนรู้และพฤติกรรมการเรียนรู้ ระดับใด ตามที่ผู้วิจัยเชื่อว่าจะเป็น (ดูรายละเอียดเกณฑ์การวิเคราะห์ใน ภาคผนวก ค.)

นำเกณฑ์การวิเคราะห์ที่ได้ไปปรับปรุง แก้ไข ตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขและ เสนอแนะนำเกณฑ์การวิเคราะห์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจอีกครั้งหนึ่ง

ใช้เกณฑ์การวิเคราะห์นั้นในการวิเคราะห์แผนการสอน ท.605 และ ท.606

4. ชั้นวิเคราะห์

หลังจากได้เกณฑ์การวิเคราะห์ดังกล่าวแล้ว ในขั้นที่ 3 ของการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอนในการใช้เทคนิคปุษของส์ ซึ่งมี 4 ขั้น คือ

4.1 ขั้นเขียนหรือรวบรวมองค์ประกอบทั้ง 3 ส่วน (Tylor loop) คือจุดประสงค์ กิจกรรม การเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล ผู้วิจัยรวบรวมได้ดังนี้

ตารางที่ 2 : แสดงจำนวนแผนการสอนและองค์ประกอบทั้ง 3 ส่วน

รายวิชา	จำนวนแผนการสอน	จุดประสงค์	กิจกรรม	การวัดและประเมินผล
ท.605	17 แผน	73 ข้อ	106 ข้อ	58 ข้อ
ท.606	15 แผน	64 ข้อ	95 ข้อ	50 ข้อ
รวม	32 แผน	137 ข้อ	201 ข้อ	108 ข้อ

ชั้นวิเคราะห์กิจกรรมการเรียนการสอนนี้ ผู้วิจัยได้แยกบางข้อที่เป็นการวัดผลออกมาเป็นหัวข้อการวัดและประเมินผล ทั้งนี้เพราะแผนการสอนทั้ง 2 รายวิชา (ท.605 และ ท.606) นี้ ไม่มีหัวข้อที่เป็นการวัดผลและการประเมินผลไว้อย่างชัดเจน เมื่อแยกออกแล้ว จึงได้จำนวนข้อที่เป็นกิจกรรมและที่เป็นการวัดผลและประเมินผลในตารางที่ 2

4.2 ชั้นวิเคราะห์แบบของความรู้และพฤติกรรมการเรียน ในชั้นนี้ผู้วิจัยได้ศึกษา ทฤษฎีการเรียนรู้แบบของความรู้และพฤติกรรมการเรียนรู้ออกแบบโดยเจมส์ โรเจอร์ส ในการพิจารณาตัดสินในวิเคราะห์ไทเลอร์ว่า เป็นแบบความรู้ชนิดใดและเป็นแบบพฤติกรรม การเรียนรู้ชนิดใด แล้วจึงเขียนลงในตารางปฐกษัตริย์เทคนิค และหลังจากตรวจทานความ ถูกต้อง ของไทเลอร์แล้ว ที่รวบรวมไว้ กับไทเลอร์ ในตารางวิเคราะห์ ถูกต้องแล้ว จึงคิดคำนวณน้ำหนักในแต่ละช่อง โดยใช้สูตรง่าย ๆ คือ

น้ำหนักแต่ละช่อง = น้ำหนักในแบบการเรียนรู้ * น้ำหนักของพฤติกรรมการเรียนรู้ * จำนวนข้อ
ในช่องนั้น

4.3 ชั้นใช้สูตรของปฐกษัตริย์ (The Puissance measure ใช้ตัวย่อ P.M) คำนวณหาคุณภาพของหลักสูตรหลังจากหาน้ำหนักของแต่ละช่องเสร็จแล้ว จึงนำมาเข้าสูตรดังนี้

$$P.M = \frac{\text{น้ำหนักของแต่ละช่องในตารางวิเคราะห์ปฐกษัตริย์รวมกัน}}{\text{จำนวนข้อที่วิเคราะห์}}$$

คำนวณหาค่า P.M แต่ละแผนจนครบหมดทุกแผนแล้วจึงนำผลที่ได้มาคำนวณหาค่า P.M รวมเป็นแต่ละเล่มและแต่ละองค์ประกอบของหลักสูตร

4.4 ชั้นแปลผล ในขั้นนี้ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ในการแปลผลที่คำนวณได้ตามเกณฑ์ของการประเมินผลแบบปอยซองส์คือ

ค่า P.M ตั้งแต่ 1-4 แสดงถึงเกณฑ์ระดับต่ำ

ค่า P.M ตั้งแต่ 4-10 แสดงถึงเกณฑ์ระดับปานกลาง

ค่า P.M ตั้งแต่ 10-18 แสดงถึงเกณฑ์ระดับสูง

5. ชั้นสรุปผล

ในชั้นสรุปผลของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้สรุปผลเป็น 3 ส่วนใหญ่ ๆ คือ

5.1 ค่า P.M ของแผนการสอนวิชาภาษาไทย ท.605 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 17 แผน

5.2 ค่า P.M ของแผนการสอนวิชาภาษาไทย ท.606 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 15 แผน และการจัดลำดับคุณภาพของแผนการสอน

5.3 ค่า P.M ขององค์ประกอบทั้ง 3 แผนการสอน ท.605 และ ท.606

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย